

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Ziiolecka

SSO Ewa Taberska (spr.)

SSO Mariusz Sygreła

Protokolant apl. radc. K. G.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu M. F.

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2018r.

sprawy ***K. K.***

z powodu apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 16 stycznia 2018r. sygn. akt II K 863 /17

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zwalnia skazanego od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

M. S. M. E. T.

UZASADNIENIE

K. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 26 listopada 2009 roku w sprawie II K 881/09 za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. popełnione w okresie od 15 września 2008 r. do dnia 17 sierpnia 2009 r. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby,

Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 23 lutego 2017 r., sygn. akt II Ko 123/17, zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.

II. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 3 czerwca 2015 roku w sprawie II K 348/15 za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od 1 maja 2013 r. do 16 września 2014 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby,

Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 29 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ko 2438/16, zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.

III. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 13 października 2016 roku w sprawie II K 596/16 za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od 17 września 2014 r. do 11 lutego 2016 r. (z wyłączeniem czerwca i lipca 2015 r.) na karę 1 roku pozbawienia wolności,

Wyrokiem łącznym z dnia 16 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w Pile (sygn. akt II K 863/17):

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 85 a k.k. i art. 86 § 1 k.k. oraz art. 568 a § 1 pkt 2 k.p.k. orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach I. – III. kary pozbawienia wolności połączył i orzekł karę łączną 2 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności,
- określenie początku i końca odbywania przez skazanego kary łącznej pozbawienia wolności pozostawił administracji zakładu karnego,
- na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od ponoszenia kosztów sądowych (k. 24).

Powyższy wyrok został zaskarżony w części dotyczącej orzeczenia o karze przez skazanego, który powołując się na swoją aktualną sytuację życiową wniósł o orzeczenie kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji (k. 35).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy podnosi, iż w sprawie K. K. zastosowanie znalazły przepisy w brzmieniu po nowelizacji kodeksu karnego obowiązującej od dnia 1 lipca 2015 r. zgodnie z przepisami - Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.). W art. 19 ust. 1 przywołanej ustawy wskazuje się, że przepisów rozdziału IX Kodeksu Karnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Zgodnie zaś z art. 29 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.) wchodzi ona w życie co do zasady z dniem 1 lipca 2015 roku. Jeden z wyroków wobec K. K. wydany został i uprawomocnił się po dniu 1 lipca 2015 r., co uzasadnia zastosowanie przepisów Kodeksu karnego z rozdziału IX w brzmieniu po wspomnianej nowelizacji.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż skarżący nie kwestionował sposobu połączenia wyroków i orzeczonych kar.

Także Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok (brak przesłanek z art. 439 k.p.k.) i dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutu apelacji, to jest rażącej niewspółmierności kary.

Na wstępie niniejszych rozważań Sąd Okręgowy przypomina, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji o karze może ulec zmianie lub uchyleniu jedynie w razie stwierdzenia, iż kara ta jest rażąco niewspółmierna. „Niewspółmierność kary” jest natomiast pojęciem o charakterze ocennym, a żaden przepis kodeksu postępowania karnego nie określa granic współmierności. Jedynymi ustawowymi wyznacznikami kary, których przekroczyć nie można, są przepisy części szczególnej kodeksu karnego, a także przepisy jego części ogólnej określające zasady wymiaru kary.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym, za rażąco niewspółmierną uznać należy karę, która - choć mieści się w granicach przewidzianych przez ustawodawcę - nie uwzględnia wszystkich dyrektyw wymiaru kary i jako taka jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Orzekając natomiast karę łączną w warunkach wyroku łącznego sąd winien przede wszystkim rozważyć, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, zachodzi ścisły związek przedmiotowy – podmiotowy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2002 roku, II K.K. 270/02). O granicach kary łącznej decyduje ścisłość tego związku, więc stopień związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się realnie przestępstw. W aspekcie przedmiotowym związek przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych czynów jak tożsamość pokrzywdzonych, rodzaj naruszonych dóbr prawnych, sposób działania sprawcy, bliskość

czasowa poszczególnych przestępstw itd. W aspekcie podmiotowym chodzi o motywów bądź pobudki, jakimi kierował się sprawca, podobieństwo rodzajów winy, zamiarów itd.

Ponadto sąd powinien dokonać oceny okoliczności, jakie zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków i zdecydować, czy okoliczności te przemawiają na korzyść skazanego, czy ich charakter jest zdecydowanie odmienny. Należy również pamiętać, że przy wymiarze kary łącznej nie bierze się pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kar za poszczególne przestępstwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 lipca 1995 roku, II Akc 184/95, publ. Prok. i Pr. Z 1996r., z. 2-3, poz. 16; wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 1983 roku IV KR 213/83, publ. OSNKW 1984, z. 5-6, poz. 65).

Z istoty instytucji kary łącznej wynika natomiast, że kara ta może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłonięcia przez karę najsurowszą pozostałych kar), zasady kumulacji (zsumowania kar jednostkowych) lub zasady asperacji, to jest pośredniej pomiędzy absorpcją a kumulacją.

Przechodząc do realiów niniejszej sprawy należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że w przypadku łączenia kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Pile z dnia 26 listopada 2009 r. (sygn. akt II K 881/09), Sądu Rejonowego w Pile z dnia 3 czerwca 2015 r. (sygn. akt II K 348/15) i Sądu Rejonowego w Pile z dnia 13 października 2016 r. (sygn. akt II K 596/16) można było wymierzyć karę łączną w granicach od 1 roku i 4 miesięcy roku pozbawienia wolności do 3 lat pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Odwoławczego orzeczenie przez Sąd Rejonowy kary łącznej 2 lat i 11 miesięcy lat pozbawienia wolności odpowiada w pełni wskazanym wyżej dyrektywom wymiaru kary łącznej. Wskazać należy, że sprawca popełnił na przestrzeni 7 lat i 5 miesięcy trzy przestępstwa, pozostające ze sobą w bliskim związku przedmiotowym z uwagi na rodzaj naruszonych dóbr prawnych, a mianowicie dobro rodziny. Niemniej nie można uznać, że zachodzi tak ścisły związek przedmiotowo – podmiotowy, który mógłby stanowić podstawę do określenia wymiaru kary łącznej w wysokości niższej niż orzeczona przez Sąd Rejonowy. Przypomnieć należy, iż skazany jest osobą wielokrotnie karaną, swoim nagannym zachowaniem K. K. naruszył różne, chronione prawem dobra i działaniem tegoż skazanego pokrzywdzone zostały różne osoby.

Powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego przekonuje o tym, że wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem zasady absorpcji nie uwzględniałoby w dostatecznym stopniu dyrektyw karania obowiązujących przy wymierzaniu kary łącznej. Sąd Okręgowy podkreśla bowiem, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniem. I jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczalne jest stosowanie zarówno zasady absorpcji, jak i zasady kumulacji, to niemniej, rozstrzygnięcia te, jako skrajne winny znajdować zastosowanie jedynie w zupełnie wyjątkowych sytuacjach. Popełnienie więcej aniżeli jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od zasady absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie bowiem takiej kary doprowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, a zatem prowadziłoby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności osobiste wskazywane przez skazanego w apelacji nie mogą mieć decydującego wpływu na ukształtowanie dla skazanego wymiaru kary łącznej. Sąd I instancji baczyl na treść opinii sporządzonej o skazanym przez Dyrektora Zakładu Karnego we W. (k. 15 akt). Dalej, a co istotniejsze, Sąd Rejonowy w sposób właściwy wyważył znaczenie informacji wpływających z tego dokumentu przy kształtowaniu dla skazanego wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Opinia o skazanym w sposób umiarkowany przedstawia zachowanie K. K. w warunkach izolacji, to jednak skazany ten nie wyróżnia się niczym szczególnym. Z przedmiotowej opinii wynika wręcz, że jego zachowanie oceniane jest jako przeciętne. W ocenie Sądu Odwoławczego, informacji zawartych w opinii z dnia 15 grudnia 2017 roku nie należy więc przeceniać.

Odnosząc się do zarzutu podniesionego w apelacji skazanego wskazać należy, iż co prawda sytuacja rodzinna i majątkowa skazanego może mieć znaczenie dla wymiaru kary łącznej, to jednak okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia. Jak wynika z apelacji, K. K. jest rozwiedziony i nie utrzymuje kontaktów z byłą małżonką. Z kolei kwestia kontynuowania pracy zawodowej m.in. w celu regulowania zaległości alimentacyjnych nie może być decydującym czynnikiem brany pod uwagę przy kształtowaniu wymiaru kary łącznej.

Słusznie zatem Sąd I instancji, zastosował częściowo zasadę absorpcji a częściowo kumulacji, wymierzając skazanemu karę łączną 2 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Z uwagi więc na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują podstawy do zastosowania wobec K. K. zasady pełnej absorpcji przy kształtowaniu dla tegoż wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Ukształtowany bowiem wobec K. K. wymiar kary łącznej jest zgodny z zasadami obowiązującymi przy wymiarze tego rodzaju kar i uwzględnia wszystkie okoliczności mające wpływ na jej wymiar.

Dlatego też Sąd Okręgowy, w pełni podzielając decyzję Sądu I instancji co do wysokości wymierzonej skazanemu kary łącznej, zaskarżony wyrok łączny utrzymał w mocy.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd II instancji, mając na uwadze aktualną sytuację życiową i materialną skazanego, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolnił K. K. od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

M. S. M. E. T.